

DEBRECENI PROTESTÁNS LAP

EGYHÁZI ÉS ISKOLAI KÖZLÖNY

SZERKESZTŐSÉG: Debrecen,
Révész-tér 2. szám. (Kistemplom.)

KIADÓHIVATAL: Debrecen,
Kálvin-tér 17. szám. (Püspöki hivatal.)

Megjelenik minden vasárnap. Előfizetési ár 1 évre 12' — pengő.
Postatakarékpénztári csekkszám: 43.916

FŐSZERKESZTŐ: D. Dr. RÉVÉSZ IMRE. FELELŐS SZERKESZŐ ÉS KIADÓ: URAY SANDOR.

AZ ISTEN GYÜLEKEZETE

Ige: 100. zsoltár.

Felséges nyitánya az Írásnak, megragadó nyitánya a világ teremtésének, nagyszerű bevezetése a nagymindenség életének a Biblia kezdő sora:

— Kezdetben teremté Isten az eget és a földet.

Egymás mellett az Ég és a Föld. Két világ. Elképzelhetetlen távolságban az egyik a másiktól és mégis olyan közel, hogy mind a kettő elfér egy szegény bűnös, megszagott, összetört, szenvedő emberi szívben. Az egyes ember története, a társadalom története és a nemzet élete aszerint lesz, míg a világ világ lesz, eszményektől beragyogva, nemes érzésektől átfülve, hősi cselekedetekben gazdag, amint az Ég közel hajol a Földhöz. Minél közelebb hajol le hozzá: annál ragyogóbbá lesz az élet. Minél távolabb szakad a Föld az Égtől: annál szomorúbb lesz annak az ábrázata, annál sötétebbé lesz a világ. Az ember pedig ott áll a kettő között. Lehet csak egyesegyedül a Földé, akkor ezerszeresen jaj neki. Egy életen át csak bilincsei csörgését hallja majd. Bukdácsol, erölködik, kínlódik, háborog és élete szörnyű tragédiájaként békét nem talál. Rab lesz belőle, szomorú szívvel, járadt lélekkel. Lehet azonban a Földé és az Égé. A Föld azonban ekkor már nem börtöne többé, mert érzi, hogy szárnyai vannak, a magasba tud emelkedni. Úgy jár a földi téreken, mint aki tudja, érzi, hogy az Ég az Úr ajándéka; hogy számára teremté Isten mind a kettőt; hogy ő a boldog birtokos.

Felséges az Írás legutolsó pár sora:

— A mi Urunk Jézus Krisztusnak kegyelme legyen mindnyájan tiveletek. A mi Urunk az, aki összekapcsolja az Eget és a Földet. A teremtés csodája mellett ez a másik legnagyobb csoda. Az Isten országa a miénk; az igazság, békesség és a Szent Lélek által való öröm a miénk; a kegyelem a miénk. Nem bilincshordó rabok, hanem az Úr megváltottjai vagyunk. A századik zsoltár olyan, mint egy profécia. Mintha látná lelki szemével a jövődő titkos homályában az Ég és Föld boldog birtokosát: az embert; azt, aki az Úrnak szolgál örvendéssel; azt, aki eléje megy vígassággal; mintha látná a Földet, amint vígan énekel az Úrnak; mintha látná az Úrnak népét, akinek

az lesz a legnagyobb méltósága, hogy az Isten családjához tartozik. A titkos jövődő jályola mintha lehullana előtte és hallaná a milliók hozsánáját, hogy jó az Úr, örökkévaló az Ő kegyelme és nemzedékről-nemzedékre való az Ő hűsége. A profécia megvalósult. Ezt hirdeli a mennyei seregek sokasága az első karácsony éjszakáján. A golgotai keresztfá ez sugározza az egész világot beragyogó fényvel. Ezt hallelujázza a fellámadás győzelmi dala. Erről beszél minden áldozócsüdtörtök. Mindezt pedig az Úr Szent Lelke teszi drága kincsünké, hogy igaz hit által Krisztusnak és minden jótetményének részesévé legyen, vigasztaljon és velünk maradjon mindörökké. Amikor már nem a félelemnek lelkével járunk, hanem az erőnek, szeretetnek áldást árasztó, melegítő napsugarával. Így lesz a miénk az Ég. Így alakul ki a világban a legelőkelőbb társaság: az Isten gyülekezete. Nem emberek munkája ez. Tudósok, bölcsek, hatalmasok nem képesek megletemeni ezt. Minden igazi ébredés Isten Szent Lelkének a munkája. A pünkösdi ébredésről beszél, tavaszról, megújulásról. Ébredés ott van, ahol imádkoznak. Tavasz ott van, ahol az Ige világosságában járnak. Megújulás ott van, ahol Isten Lelke megragadja a szíveket. Minden ébredés pedig felmagasztalja a mi Urunk Jézus Krisztust.

A reformáció sem volt más, mint egy egész világot megrázó pünkösd ébredés. Ismét megnyílt az Ég. A magyar földön ez az ébredés, mint Isten Szent Lelkének a munkája: virágoskertekkel hintette tele az annyiszor vértelt magyar földet. Ezek a virágoskertek voltak az evangéliumi gyülekezetek. Az Isten gyülekezetei. A mi Urunk Jézus Krisztus kegyelme összekapcsolta újból, emberi értelem előtt megfoghatatlan módon, az Eget és a Földet. Vigan énekel az Úrnak a magyar róna, a magyar bérc, a magyar völgy és szolgált az Úrnak boldog örvendéssel. Alázatosan vette az Úr kezéből a drága ajándékot: az Eget. Az ébredés pünkösd szellője suhant végig a magyar világon és megtelt hálaadással arra a megtapasztalt bizonyosságra, hogy jó az Úr, örökkévaló az Ő kegyelme és nemzedékről-nemzedékre való az Ő hűsége.

Vagy két évtizeddel ezelőtt egyik külföldi evangéliumi szövetség kiküldötte járt a mi országunkban. Egy szót sem tudott magyarul. Tolmácsolni kellett szavait. Több egyházközséget látogatott meg. Mindenütt előadásokat tartott és mindenütt mély halást gyakorolt. Így jutott el egyik nagy gyülekezetünkbe. Ünneptyenesen fogadták. Külső csillogásban nem volt hiány. Mikor azonban betekintett az isteni életbe, meg kellett állapítania, hogy itt minden kegyesség csak e világ szerint való, mert nem érezték az apostoli Ige bizonyosságát, hogy a kegyesség mindenre hasznos, meglévén benne a jelenvaló és a jövő életnek ígérete. Azután egy kis helyiségbe látogatott el, ahol ebből a világszerinti fényből semmi sem volt. A buzgóságnak azonban olyan megnyilatkozásaival találkozott, amely előtt tisztellel kellett meghajolnia; itt ugyanis minden az isteni szeretet napfényében szépült meg. Búcsúzáskor aztán lelki élményéről így számolt be:

— Testvéreim! Én járom a világot. Különböző országok népei előtt hirdetem az Igét. Különböző országok népeivel volt lársalkodásom. A föld bármelyik részén jártam azonban, legboldogabb óráimat az Isten gyülekezeteiben éltem át. Most fényes gyülekezetből jöttem közelebb, mégis jobban érzem magam távolabbi. Pedig itt nincs semmi csillogás; de ti az Úrnak szolgáltok örömevel. Ti benne éltek abban a bizonyosságban, hogy jó az Úr és örökkévaló az Ő kegyelme. Azért vagyok hát olyan boldog itt, mert a ti gyülekezeteitek az Isten gyülekezete.

Pünkösdi ünnepén és pünkösdi után és hétköznapi napokon és vasárnapokon az ébredésért kell imádkoznunk, kérve az Urat, hogy a magyar református keresztény gyülekezetek valóban Isten gyülekezetei legyenek. Azért az egész magyar reformátusság pünkösdi éneke most pünkösdi imádság is, hogy:

— Áldott Szent Lélek reánk szállj,
Hogy e Krisztustól gyűjtött nyáj
Örvendezhessen e pünkösdben;
Világosítsd elménket,
Biztasd köztünk a félnket,
A sérelmes szíveket kösd be;
Minden hidegséget űzz el
Ama mennyei szent tüzével!

Böszörményi Jenő.

Szent Lélekkel megtelve

Ap. esel. 2:4. v. „És megtelének mindnyájan Szent Lélekkel és kezdének szóni más nyelveken...”

Talán a pünkösdi ünnepeljük legkevésbé „stilszerűen.” Karácsonykor még szíven ragad mindenkit a „kiesi” Jézus, nagypénteken még megállít a kereszt, húsvétkor még mond „valamit” a kinyílt sír — pünkösdre már csak „pünkösdi róza”, „pünkösdi királynő”, „pünkösdi bál”, pünkösdi külsőség, pünkösdi pótlék marad. Mintha a pünkösdi ünnepünk mögött pünkösdi üresség ásitana. Már nem telnek meg színültig a templompadok, már nem érkeznek haza kéthetes vakációra a gyermekek, mintha nem tudnánk mit kezdeni ezzel a „kieső” ünnepel — akár egy programtalan

vasárnap délutánal. Mintha éppen a Lélek ünnepe válna leglélektelenebbé...

Mintha nem élnék át egészen a pünkösdi két döntő mondanivalóját.

Az egyik: Pünkösdkor a tanítványok *esordultig teltek Lélekkel, égi lánggal, szent tuzzel.* Amilyenra megtelének mindnyájan Szent Lélekkel, hogy még a szemük is mámorossá lett. Jobban világított az ünnepi bor tüzenél, jobban tüzelt a legnagyobb művész alkotó lázánál. Csupa lélek-rózsák nyíltak a fáradt, hétköznapi arcokon. Messzesuhant a mindennapi szürkeség, tűzparipán vágatott el a higgadt, langyos „polgári” vonás, leperzselődött az emberekről a lapuló gyávaság. Amilyenra megteltek, hogy „édes bortól részegeknék” hiszik őket. Adyról mondja egyik tanulmányírója, hogy valóságos kényszerhelyzet volt számára, hogy alkohol mámorába meneküljön. Látásai és lángelméje királyi világban élt, a valóságot üresnek, szürkének, koldusnak, rongyosnak látta maga körül. A mámor királyi színébe kellett hát öltöztetni mindent, hogy elűzze a tragikus ürességet. Mert az emberszívek alján mindig ott húzódik valami, ami üres, ami nincs betöltve, ahol hiányzik valami. Nem is érünk rá észrevenni sem magunkban, sem másokban ezt az ürességet. Próbáljuk betölteni a hézagokat a munka, a szórakozás apró homokszemesével. Hány ember van, aki szabad délutánján is beül az íróasztala mellé, mert robot nélkül nem tud az idejével mit kezdeni. Mert már gépiesség nélkül üres az élete, üres az otthona, üres az délutánja. Ma is megdőbött az a kép, amikor egy egész község egész intelligenciáját kora vasárnap délután már a kaszinó kártyaasztalánál találtam. A fiatalabbak a tekéző pálya deszkáját döngették. Játszottak a nagy gyermekek, hogy valamivel kitöltsék az életet. Láttam egyházközséget, ahol már csak egy lelkipásztorválasztás kortes-mámorával, egy vendégszónok új hangjával lehetett életre injektálni az egész holtta dermedt közösséget. Pünkösdkor aztán egész félelmes méreteiben látjuk meg ezt a tragikus ténytet: hogy az emberek élete nincs megtöltve. Vagy csak pótlékokkal van megtöltve. Úgy tanultuk az iskolában, hogy a pünkösdi a *Szent Lélek kitöltésének* az ünnepe. Az élet esupa Lélekké válásának a napja. Hogy felülről és belülről jövő erők löveltek szét az emberekből az első pünkösdkor. Hogy a Lélek embereken keresztül elindult a tér és idő minden irányába. Hogy nem tudott a jeruzsálemi felházban bezárva maradni. Elindult Európáig Pál apostol vezna testén keresztül, elindult évezredek távolába, hogy feltörje történelmi korok legrozsdásabb kazamatáit is. Elindult, hogy kinyissa Krisztusnak templomfalakba zárt egyházát, elindult, hogy élő Igévé tegye a láncravert Biblia halott betűit, elindult, hogy akták és hivatalosbák mélyéről kiszabadítsa a szeretet lelkét. Az Atya parancsából hírnöke vagy követe lett a Fiúnak. Itt jár a Szent Lélek, hogy betöltsé az élet üres téreit, a szikes rögöket, a száradt morotvákat. Elindult és itt van, hogy a pünkösdi-ölöket igazi pünkösdiölökké tegye! Itt van, hogy fáradt, enervált emberekből tűz-embereket varázsoljon! Itt van, hogy mindnyájan megteljük Szent Lélekkel!

Nem a *magánosság* lelkét kapták pünkösdkor a tanítványok. „Más nyelveken” kezdtek szólni.

Mindenki megértette őket a maga nyelvén. Idáig mindenki a maga nyelvének, maga beszédének, maga gondolatának magános világában élt. Csak távolról imbolygó jeleket adtak a lelkek egymásnak, mint messzedobott csatahajók a nagy tengeren. Most egyszerre egymásbafonódtak: megértették egymást. Más nyelvek, más hangok, más szavak születtek. Szívek zárt ablakai tárultak ki egymás felé, hogy megmutassák magukat. Nem kellett szótárban szavakat keresni, nem kellett új grammatikán átrágni magukat; mégis megszületett a földön a legsodásabb eszperantó: mindenki értette egymást. Nem a szavak vézna követői indultak többé egymás felé, a Lélek maga, személyesen lépett ki, hogy megmutassa magát. Pedig mi sokszor úgy látjuk a Lélek embereit, mint magános sashéceket: madár is ritkán ér fel hozzájuk, közönséges halandó meg el nem éri, meg nem közelíti őket. Szédülten és fulladtan hull vissza a föld porába. Mi a Beethovenek zilált magányát látjuk a Lélek megszállottjaiban: napokig nem mennek ki odújukból vagy társtalanul néznek keresztül az embereken, úgy sem érti az ő beszédüket senki. Önmagukban is zártnak, befejezettek, teljesnek hiszik magukat. Pünkösdi nagy üzenete éppen ez: a keresztyénség nem lehet a magánosság vallása, nem élhetünk „monológizáló” hitben. Akik Krisztus örök egyházának tagjai, azok nem élhetnek egymás mellett úgy, mint egymástól tíz kilométerre dobott eszkimó-kunyhók: magánosan, hidegen, egymásról mit sem tudva. Az Anyaszentegyház közösségi vonását épp az első pünkösdkor látjuk legjobban. Háromezer ember terelődött össze a Szent Lélek tűzkordonja mögött. Annyira egymásba préselődött az ösgyülekezet tagjainak az az élete, hogy „mindenük köz vala.” „Együtt valának”, nemcsak egymás mellé tette őket véletlenül a Lélek, hanem együtt, egymástól és egymásra nézve tudtak csak élni...

Oh, báresak a lelkek üressége tűnne el! Báresak magános életek jönnének közelebb egymáshoz a mostani pünkösdkor! „Szent Lélek, oh jövel, jövel!”

Koncz Zoltán.

Konfirmáció

Valami kedves, megnyugtató zengése van ennek a szónak: konfirmáció, azaz hitben való megerősítés. A szónak hallatára az örök ifjúság jelenik meg szemünk előtt, úgy azonban, hogy ebben a drága társaságban ottan vagyunk mi is, a mi ifjúságunk, a mi konfirmációnk.

Tagadhatatlan tény az, hogy a konfirmáció lelki gazdagodás, lelki alkalom akkor, ha ezt az alkalmat kihasználjuk s ez alkalommal van valami adni, nyújtani valónk. A konfirmáció gyönyörű alkalmával ugyanis egy, talán soha máskor nem tapasztalható keménységgel áll előttünk az örök tétel: mellettem az Isten.

A konfirmáció egy komoly szerződéses viszony aláírása és megpecsételése. Egy olyan pillanat, amikor a szerződő felek kötelezik magukat a szerződés pontjainak megtartására. Az aláírást egyfelől a kon-

fírmált ifjú, másfelől pedig Isten nevében és megbízásából az egész gyülekezet nyilvánossága előtt az anyaszentegyház írja alá. Pecsétet pedig erre a drága okmányra Istennek a kegyelme tesz úgy, hogy dédelgető szeretettel öleli át az új szövetségest és ingyen odaad mindent, ami csak szükséges az élet boldog folytatásához. Kivánni csak egyet kíván: fogadjam el alázatosan ezt az ingyen nyújtott ajándékot.

Szokatlan ez a szerződés azért, mert a nyújtott értékekért nem kívánnak semmi mást, mint annak elfogadását. Úgy tűnik fel az első pillanatban, hogy roppant egyszerű ez az egész dolog. Odamegyek és elfogadom a nyújtott adományt és ezzel elvégeztem mindent. Csak majd később jön reá minden konfirmált lélek, hogy egy roppant nagy terhet, óriási felelősséget vállalt magára azzal, hogy ezt az ajándékot egy nyilvános szerződés aláírása alkalmával elfogadta. Akkor történik ez meg, amikor a lélek észreveszi, hogy ezzel a nyert ajándékkal valamit kezdeni kell, azt valahova el kell helyezni már csak azért is, mert az élet törettetése, a kínlódo nyomorúságok fagyos zápora közben mindinkább az tapasztalható, hogy minden elvész, minden értéktelen és mulandó, egyedül csak ez az Isten által ingyen nyújtott ajándék marad meg erősen. Továbbá azt is észreveszi a lélek, hogy ezt az ajándékot számonkéri tőle.

Ha mármost a konfirmáció ilyen szent ügy, ilyen drága alkalom, akkor komolyan és szent felelősséggel meg kell néznünk, hogy magyar református anyaszentegyházunk úgy készíti-e el a konfirmációi szerződés szövegét, amelynek pontjai világosak és értelmesek? Úgy olvassa-e fel, magyarázza meg az emberi szerződő feleknek Isten örök akaratát, amint azt Isten kívánja, amint ez az ő akaratával megegyezik? Világosabban beszélve az a kérdés: helyes-e a konfirmációi oktatásunk s megfelelők-e az oktatást irányító káteink?

A konfirmációval kapcsolatosan felmerülhető ezernyi kérdés közül egy szerény cikk keretében csak a fenti két kérdésre próbálok megfelelni.

Helyes-e a konfirmációi oktatásunk? Erre az állandóan előkerülő kérdésre anyaszentegyházunk legújabbán úgy próbált felelni, hogy a lekipásztorokat szorosán belevonta a konfirmációt előkészítő nagyon felelősségteljes munkába. Az 1930-as konventi jegyzőkönyv 2. számú melléklete nagyon helyesen és egészen világosan cselekszik, amikor nemcsak rendelkezik, hanem nagyszerű és részletes utasítást ad az illetékes lekipásztorok számára. Most már csak az a kérdés: hogyan néz ki ez a nagyszerű rendelkezés és utasítás a gyakorlati életben? Meg kell ezt néznünk már csak azért is, mert nagyon sokszor előállhat az az eset, hogy valami nagyon kívánatos és nagyon óhajtott rendelkezést minden arra hivattott tényező legjobb akarata ellenére sem lehet végrehajtani, illetve a gyakorlati élet területén a kívánt eredmény szempontjai szerint átültetni azért, mert nincsenek meg ennek az előfeltételei. Lehet azután az is, hogy ezek az előfeltételek éppen azért nincsenek meg, mert a „végrehajtási utasítás” magyarázata nagyon a végrehajtó személyének a kényekedvére van bízva s így még a leglelküismeretesebb munka, a legjobb akarat mellett is annyi szempont érvényesül, hogy a végén elvész a lényeg, vagy leg-

alább is halálos léket kap az egységes konfirmációi oktatás anyahajója.

Talán az lesz a legjobb, ha nem kerülgetjük a dolgot, hanem ha őszintén megmondjuk az igazat: széteső, kapkodó, bizonytalan, önkényes a konfirmációi oktatásunk. Fáj nekem ezeket mondanom. Sokkal jobban szeretnék csupa jókat mondani. De nem én találtam ezt ki, hanem azokon a lelkeszköri, baráti találkozásokon, speciális és módszeres értekezleteken harsogták mindezeket a fülembé, amelyeken távol és közel megfordultam. Én legfeljebb csak reábólintottam s most formába öntve leírom az ottan elhangzott panaszokat. Viszont a panaszok zengése azt jelenti, hogy lelkipásztoraikban megvan a jóakat. Teljesen helyesen értékelik a konfirmáció jelentőségét az egyetemes egyházi élet kialakulása lehetőségének a szempontjából. De hát akkor hol van a baj? A konfirmációi kátéknál! Viharzik fel a panaszok fekete fellege. Így jutunk át önkéntelenül is a második feltett kérdésre: megfelelő-e az oktatást irányító kátéink?

Megvallom, hogy én még nem találkoztam olyan lelkipásztortestvéremmel, aki igent mondott volna a fenti kérdésre. Azt meg tudom, hogy ezek után igen hálás dolog lenne nekimenni a jelenleg forgalomban lévő kátéknak és azok halálhörgése közben olesó babérokat szedegetni. Mivel azonban sem a babérokat, sem a hálás témákat nem szeretem s legfőképpen mivel az az érzésem, hogy ezzel az eljárással az igazságon csorba is esnék: nem vállalom azt, hanem visszafelelek és azt mondom, hogy van ottan hiba nemcsak a kátékban, hanem egyebütt is.

A káték bírálatának teljes mellőzését — ellenére a felvetett kérdésnek — azzal indokolom, hogy a bírálatok özöne már évek óta kongat és dönget. Mit érne már most ezek mellett az én gyenge pennám kopogtatása azok számára, akik az „illetékes“ erőd-vonalain belül talán jobban s talán egészen mást látnak, mint mi, a falakon kívül pásztorházat gyujtogatók s ilyen panaszos nótákat zengedezők: „vagy alusznak, vagy nem hallják. Vagy talán nem is akarják!“

Fordítok azért egyet esőáztatta szűrőmön és a konfirmációi előkészítés csődjét kiáltó pásztorhársaim felé odajajdítom lelkem panaszát: megint csak azt mondom: nem csak egyedül a káté a hibás!

A káté ugyanis a konfirmációi előkészítés módszereinek az egyike csupán (lásd: Útmutatás 6. pontja). A káté csak oktat, ismereteket közöl még akkor is, ha az a legkiválóbb. Az oktatónak azonban nevelni is kell. Nevelni a kátén túl, káté felett és káté nélkül a meggyőződés, alázatos hit, szolgálatra kész örökös bizonyágtétel eszközeivel. Terelgetni kell a nyáját pásztori szeretettel és a pásztori képességek nagyszerű eszközeivel. Ezt a célt az Útmutatás szerint „csak lelkiközösség és építő munka által lehet megoldani“.

Ebben a pásztori nevelő munkában sejdítek én valami fogyatékoságot, hanyagságot, vagy bizonytalanságot. Valami olyan érzésem van, hogy ezen a téren eddig nem tettük meg azt, amit pedig megtehettünk volna s ami pedig kötelességünk is lenne. Érzésemet a 267—1931. számú konventi határozat is alátámasztja, amelyben a következők foglaltatnak: „Vallásnári konferencia kéri a Konventet,

hogy a lelkipásztor és vallásnár közötti jóviszony megőrzése céljából az Útmutatás rendelkezéseit félreérthetetlenül magyarázza meg.“ Íme ez az, ami nekem gyanússá teszi az egész kérdést. Amikor ugyanis már azon vitatkoznak, hogy kinek mi a kötelessége, akkor már valami baj van. Akkor már valahol ott kísért egyfelől a hatalmi kérdés, másfelől a felelősség alól való kibújni akarás gondolata. Hát a gyülekezetnek miért nem olyan pásztora a vallásnár, mint a lelkipásztor? Miért nem bízzák reá a konfirmándusokat úgy az oktatói, mint a nevelői, vagyis pásztori munka tekintetében? Hiszen ő ezen a téren szakember, mert specializálta magát. Ha pedig nem volna alkalmas, akkor el kell mozdítani helyéről úgy, amint el kell mozdítani azonnal az alkalmatlan egyházi szolgát, akármi is annak a címe és a neve.

A 107—1928. számú konventi határozat a többek között a következőket mondja: „oda kell hatni, hogy erőtlén, arra nyilvánvalóan alkalmatlan gyermekek ne konfirmálhassanak... olyanok, akik a Miatyánkot sem tudják elmondani...“ Ebből a határozatból az következik, hogy 1928-ban s félf, hogy mostan is voltak és vannak olyan előkészítők és számonkérők, akik nem vették komolyan azt a gondolatot, hogy a konfirmáció egy halálosan komoly dolog, amely a gyülekezet felnőtt tagjai közé való soroltatásra képesít. Ilyen vétkes mulasztás nem történhetik más indokból, mint kényelemszeretből és felelősségnélküli hanyagságból. Valószínűnek látszik az, hogy ilyen esetekben már az előkészítés is nagyon fogyatékos és az előkészítő az előbbi nem nagyon erényes tulajdonságokkal ékeskedő munkás lehet. Ilyenkor azután lehetne a legnagyobb káté is forgalomban, ha az oktatásra hivatott arról csak annyi ismerettel rendelkezik, hogy nem használható. Azt azonban már nagyon nehezen tudná megindokolni, hogy miért is nem használható.

Összegezzük a felvetett gondolatokat és állapítsuk meg újra a következőket: a konfirmáció egy áldott és szép alkalom minden gyülekezeti tag, de minden gyülekezeti munkás részére is. Komolyan vegye hát elő minden arra illetékes a Konventnek idevonatkozó nagyszerű Útmutatását és keresse meg azt, hogy az abban foglalt feladatok közül melyiket akarja és tudja megvalósítani Isten dicsőségére.

Dr. Tomay Dezső.

Mi legyen a konfirmáció után?

Régen azt mondták volna erre: Mi lenne, úrvacsorázás!... Régen úgy is volt, hogy az úrvacsorázásból, az egyházi élet legnagyobb élményéből alig maradt ki valaki falun. Sőt a betegek is megkivánták, hogy hozzájuk is eljussanak a szentjegyek. Ma már nagyon sokszor úgy tesznek egy kis pia fraus-sal némelyek, hogy a kapott kenyér felét kezükkel visszatartják s csak az elharapott másik felét veszik magukhoz, a megmaradt részt hazaviszik, vagy valamely beteghez eljuttatják.

Nem merülök most bele ennek további taglálásába, hiszen egyébről szeretnék beszélni. Manapság konfirmáció után egyszer-kétszer még látjuk úrasz-

talnál s templomban a konfirmáltakat, aztán nagyon ritkán, még templomban is. Ez nem általánosan van így, de sok helyütt így van.

Természetesen ennek egyik oka a gyülekezeti, egyházi, vallásos közszellem hanyatlása; de belevehetjük a családi élet és a társadalmi közszellem átalakulását is. Nem akarom ezért is a lelkipásztort okolni, jóllehet ma divatos szokás mindenért őt tenni felelőssé; a lelkészképzést sem, az iskolát sem. Pedig ezt is szokás emlegetni!

Felhozom mindezek megmentésére, alázatos bocsánatkérés mellett, a szektákat, amelyek tagjaikat összetartják, a kultikus cselekményekben való részvételt tagjaiknál számontartják, pedig képzett pásztoraik és iskoláik alig vannak!... Hogy ez inkább vád, mint megmentés, nem hiszem.

A betegség megállapítása pedig sokszor nem elegendő. Jó, ha az okát is meg tudják keresni. Így könnyebb a gyógyítás.

Vannak, akik azt mondják, hogy manapság az elterjedt színházak, mozik, testedző (sport) események, népművelési összejövetelek, lapok, tánciskolák stb. vonják el a konfirmáltakat és felnőtteket a templomtól és attól, hogy szellemi szükségleteiket az egyház kerítésein és templomain belül éljék ki. A korcsokról, ahol kártya- és tekejáték folyik: ma már nem beszélnek oly elítélőleg, mert ezeket a szövetkezeti élet szinte mentesítette a bírálgatás alól, hiszen ezek nagy részét egyházi emberek: lelkészek, tanítók, presbiterek vezetik, akik hivatalból is sokszor jelen vannak ottan s irányítják üzleti életét. Szóval járnak oda és fedezetet adnak, akaratlanul és teljesen ártatlanul is.

Mondom, vannak, akik így beszélnek és sokszor van igazuk, legtöbbször nincs. Magam is vezettem szövetkezeteket s alkalom adtán ismét vezetnék, de rólam tudták, hogy nincs annyi pénz, amennyiért beléptem volna a szövetkezeti korcsmába, hogy igazoljam az ott lévők időtöltését!...

Viszont a felsoroltakat kitörölni a mai életből lehetetlen. A konfirmáltakat elhagynunk és elveszteniük pedig nem szabad.

Egyházi fent elsőbbségünk nem ok nélkül szorgalmazza és zsinatunk nem feleslegesen hozta meg a belmissziói törvényt. Harminc-negyven évvel ezelőtt még gúny és szelíd, sajnálkozó mosoly kísérte a belmissziós mozgalom úttörőit. Ma: ilyenekre van szükség.

Természetesen céltévesztés a konfirmáltakat műkedvelő előadások tartása céljából összegyűjteni. Mint pl. jómagam már több helyen beleestem abba a helyzetbe, hogy évekig kellett küzdenem az ifjúsági munka céljának és eszközeinek tisztázása érdekében az ifjúsággal is, felnőttekkel is.

Másfelől pl. egy elég magas miniszteri tisztviselővel, egyetemi tanár fiával (azelőtt lelkész volt az apja) kellett vitáznom afelől, hogy mulasztást követek-é el akkor, mikor magyar táncokra nem tanítom az ifjúságot! T. i. a táncitanítást én nem vállaltam, éppúgy mint a bálrendezést, amit — horribile dictu — káromra írtak fel némelyek.

Szerény véleményem szerint nekünk a konfirmáltaknak is, mint másoknak is, olyat kell adnunk, amelyet senki és semmi nem adhat és nem tud adni. Mi a legjobbat és legtöbbet adjuk nekik. Nem ara-

nyat és ezüstöt, nem mámort és nem pusztá szórákozást, nem társasági ügyességet, nem politikai irányítást és nem is tudományos ismereteket és gazdasági tájékoztatást; nem is csak annyit, hogy Uram-Uram, hanem magát az Urat, a Jézust, az Ő életét és lelkét szeretetünk és jóságunk példájával úton-útfélen, beszédben, tettben.

Minap mondta nekem valaki, hogy: „a méz maga eteti magát”. Ezt most úgy alkalmazom, hogy amit mi adunk, méz legyen a szívnek, a léleknek. Nem émelgyős, édeskés, ál és hamisított, hanem igazi. Szeretet legyen. Egészséges, erősítő, tisztító, gyógyító legyen. A mi életünk legyen elsősorban ilyen. Kívánatos. Követésreméltó. Nem úgy, hogy minket kövessenek, hanem velünk az Urat!...

Régen elég volt az Ige, a harang, a templom. Ma a szolgálta, az Úr szolgálja is fontos. Ez felmagasztaló, elkötelező és ránk nézve is döntő.

Az ifjúsággal való foglalkozásnak a keretei, sőt a módszerei is ma már eléggé kialakultak és ismeretek, de pl. tavaly egyik KIE-konferencián előadás alatt, amely a tékozló fiúról szólt, a konferencia tékozló fia elég nyíltan füzeteket olvastak a templomi padok alatt, ami ellen aztán én szólaltam fel. Vagyis hiábavaló a keret, ha nem tudjuk kitölteni.

Az előadó és az előadás kiváló volt, de a fiukat nem érdekelte eléggé. Lelki vezetőjük nem volt velük és köztük. *Konferencia után odahaza nem volt szokás a számonkérés és beszámolás.*

Valahogyan én úgy látom, hogy nekünk mindig újra kell kezdenünk a református közszellem alakítását már az elemi iskolások között s általuk a szülők és testvéreik között, tehát a konfirmáltak között is. Nehéz dolog, mert vannak koros emberek, akik régi lelkipásztorukat arról emlegetik, hogy jól megnáspárgolta őket, ha nem tudták a kátét, de nem emlékeznek egyetlenegy igazságra sem, amit tőle tanultak. Egy másikat, egy nagyon jó embert, arról emlegetnek, hogy találkozáskor mindig megkérdezte: *Hogy vagytok Menyus fiam! ?...*

A konfirmáltakkal azért nagyon nehéz a tömegmunka, mert ha nagyobbakkal, idősebbekkel gyűjtjük össze őket, nem a mi hatásunk, hanem a kamaszabbak hatása látszik meg rajtuk. Azokat lesik, utánozzák és cinkosokká lesznek. Külön gyűjtjük őket össze!

Ismerem az újabban megjelentetni szokott — különösen a fővárosban szerkesztett lapokban —, a konfirmáltak által tett nyilatkozatokat, amilyeneket mi is fel tudnánk mutatni, igaz keveset, mert a mi konfirmándusaink általában ifjabbak és szellemileg ebben a korban nem oly fejlettek, lelki érzékenységük nem oly nagy, de az bizonyos, hogy a mi vidéki viszonyainkhoz képest ezer alkalom és mód van arra, hogy figyelmünket ne vegyük le róluk és velük együtt nevelnünk kell a gyülekezetet is. Egyik lelkészársam, aki szintén többfelé szolgált már, azt a bírálatot mondta lelkészársainkról, valami tíz-tizenkét évvel ezelőtt, hogy prédikálni jól tudnak ugyan, de gyülekezetet nevelni nem tudnak!

Merész mondas, de sok igazság van benne. Pl. én nem engedem, hogy a szülők azzal ijesszék gyermekeiket, hogy ha jó nem leszel, a Tiszteletes úr meghajít a nagy könyvvel, vagy a Bibliával. Inkább

arra neveltem már a karonülőket is, hogy reám mosolyogjanak s tőlem ne féljenek, hanem bizalommal legyenek hozzám. Megkérdem a nagyoktól az otthon lévőket s megtudakolom, mit dolgoznak. Régen nem láttalak, hol voltál? Stb...

Egyszer azt vesszük észre, hogy nincs olyan ügy, amibe bele ne vonjanak. A legkülönösebb dologban is hozzánk fordulnak. (Pl. mit volna jó vetni, milyen állatot volna jó beszerezni, mi a Földhitelintézet címe, milyen katonaiskolák vannak, mennyi a Biblia ára, hogy áll a világ sorja, kaphatok-e hadisegélyt, hol adnak felvilágosítást a hadifoglyok felől, hol lesz tehetségvizsga, lehet-e örölni erre meg erre a szelvényre a jövő hónapban stb.)

Úgy gondolom, ez is az, hogy: *mindeneknek mindenné lettem*. Úgy gondolom, így tudom megmutatni az én életideálokat, az Úr Jézust! Durvaság, gorombaság, ridegség, közömbösség, léha szórákozás nem lehet nevelő eszköz a kezemben sem a konfirmáltak (serdülők), sem a felnőttek számára! Kötelességteljesítés, szívesség, szeretet, érdeklődés, együttérzés annál inkább!

Úgy gondolom, hogy ez legyen programunk a konfirmáció előtt és a konfirmáció után.

A lelkipásztor munkáját nem lehet úgy tarkítani, hogy a gyermekek előtt ilyen, a serdülők között amolyan, a felnőttek számára megint másmilyen legyen. *Krisztusi legyen!* Ez a legvonzóbb, legrokonszenvesebb és legáldásosabb az egyén, az egyház, a társadalom szempontjából egyaránt.

Áldott az a lelkipásztor, aki ilyen tud lenni, s boldog az az ifjú, aki ilyen lelkipásztor arcán kezdi felismerni a Krisztus vonásait.

Kósa Béla.

Katechetika

Pár hete hagyta el a nyomdát Dr. Imre Lajos kolozsvári teológiai tanár igen tartalmas és magas színvonalú kötete: a katechetika.

Ezt a könyvet *ismertetni* feleslegesnek tartjuk, hiszen minden lelkipásztori hivatal és minden közép- és középfokú iskola igazgatósága megkapta már. De általában is nem lenne helyes *tartalmilag* 10—20 sorban összegezni azt, amit a szerző 432 oldalon mond el. Ez a könyv igazán méltó arra, hogy mindenki elolvassa és gyarapodjon belőle és általa.

De a könyv *bírálatára* sem tarthatjuk magunkat illetékesnek, hiszen miért is keresnénk „hibát” abban a könyvben, amelyet a mindnyájunk által nagyrabecsült Dr. Imre Lajos írt s amelyet Dr. Makkai Sándor és Dr. Budai Gergely átnézett s teológiai és minden más szempontból is jónak tartott. Dicséretünk — azt hisszük — nem növelné a könyv minden aprólékos kritikán és minden sablonos dicséreten felülálló értékét. Egyébként is a teologus — tehát Imre Lajos is, aki nemcsak elméleti, de gyakorlati szempontból is elsőrendű nevelő — nem azért ír és dolgozik, hogy emberektől dicsőséget nyerjen és dicséretet várjon, hanem azért, hogy *szolgáljon*: szolgálja Isten ügyét az Ő egyházában és segítőtárs legyen mindazoknak, akik egy Urat és egy „ügyet” szolgálnak.

De éppen ezért a *buzdítás* sem lehet célunk. Aki ezt a könyvet önmagáért — mármint a könyvért és saját továbbképzéséért — nem olvassa el, az aligha fog egy cikken úgy fellelkesedni, hogy a cikk elolvasása után elolvassa a könyvet is. Őszintén óhajtjuk azonban — és hisszük is, hogy sokan vannak és lesznek — akik nem e cikket, vagy nemcsak e cikket, hanem magát a könyvet elejétől végéig nagy *lelki, teológiai, pedagógiai és igehirdetői* gyarapodással elolvassák.

Azoknak tehát, akik a könyvet elolvasták vagy olvassák, de általában mindenkinek is néhány eléggé közismert tény nem fog ártani elmondani. Először is azt, hogy nálunk — hiszen Kolozsvárt és Erdélyt, mint az elszakított többi részt is mindig magunkhoz tartozónak vallottuk és éreztük, ahogy bizonyára ők is mindig hozzánk tartozónak érezték magukat — éppen a kolozsvári teológia volt a legelső, amely a mult világháború utáni időkben a nagy metamorphosison átment teológiai szempontból. Közreműködhetett ebben éppen az elnyomatás ténye is és a megpróbáltatás súlya. Ezzel a teológiai megújulással együtt járt az is, hogy erősebben fordultak ők ott a *nevelés kérdése és nagy feladata* felé, mert ez náluk existenciálisabb probléma volt mint nálunk. (Bár csak nálunk is az lett volna!) Ezért volt olyan nagyon szerencsés a parókiális könyvtárbizottságtól mind a téma megválasztása, mind az író személyének kiválasztása. Erdélyi ember, vérbeli teologus, született pedagógus írta e könyvet: neve biztosíték a könyv értékéhez.

A valláspedagógia igen fontos, de eléggé elhanyagolt területe a teológiának. Mennyit lehetne és kellene beszélnünk a vallásitanítás módszeréről, a tankönyv és tantárgy-kérdésről stb. Ez a könyv a nagy alapvető kérdéseket teológiai — tehát komolyan vett hitvallási és evangéliumi — alapon tisztázza. Aki részletkérdéshez akar ezután hozzászólni, előbb legyen tisztában a valláspedagógiai kérdések nagy egészével: a valláspedagógia történetével, a vallásos nevelés céljával és anyagával, a teológiai anthropológiával, a módszer kérdésével és értékelésével, valamint annak alkalmazásával.

És még egy dolgot kell megemlítenünk. Nincs ugyan jogunk bírálatot mondani a parókiális könyvtár eddigi köteteiről, illetőleg arról, hogy miért azok a kötetek és témák kerültek be a parókiális könyvtárba, amelyek ott vannak, de az biztos, hogy teológia-történeti dokumentum lesz a jövő számára ez a könyvtár arra nézve, hogy a legfőbb fórum milyen könyveket tartott fontosnak és szükségesnek arra, hogy minden lelkipásztor kezében ott legyen és hogy legjobb teológusaink milyen kérdésekkel foglalkoztak. Ezért a jelen kötetért nem kell majd szégyenkezni az utókor előtt sem, mert komoly *teológiai tárgykör* komoly *teológiai alapon* megoldva. A parókiális könyvtár utolsó köteteivel — úgy látjuk — állandósul az a tendencia, hogy a „parókiális” könyvtár mindinkább „*teológiai*” könyvtár is legyen s olyan *teológiai és egyházi* — simul et semel! — témákat dolgoztatva fel, amellyel minden lelkeszi embernek foglalkoznia kell s amely témák nemcsak mai, hanem örök evangéliumi feladatok maradnak.

Végül meg kell még említenünk, hogy a *nevelés*

kérdése éppen a mai időkben sorsdöntő kérdés és feladat. Különösen az újabb világnézeti irány fektet igen nagy súlyt a nevelés kérdésére mind Keleten, mind Nyugaton. *Ki* az ifjúság, *ki* neveljen és nevelhet, *hogyan* neveljen és *ki* számára neveljen? Mi a református keresztyén egyház és a magyar református egyház *felelete* és *feladata* ma? Egyetemes és magyar, evangéliumi és református szempontból kezelt az a téma, amelyet ez a könyv tárgyal: bölcs és nagy pedagógia tapasztalat, tiszta theologiai alap és magas szempont az, ahogy Imre Lajos kezeli és megoldja a kérdéseket és segít mindazoknak, akik a vallásos nevelés munkájával foglalkoznak.

Örömmel vettük kezünkbe az értékes könyvet, hogy tanuljunk belőle: tanuljunk, hogy taníthassunk.

Szabó Gábor.

„Haláltánc“

Komoly, idős tanító meséli: „moziból mentem haza. A darab minden, csak nem erkölcsnemesítő. Nem nevel. Rombol. Ponyva. Nem falura való. Ahogy megyek, rámköszön egy gyermek. Tanítványom. Harmadik elemista. Hol voltál? — kérdezem. Moziban. Hogy engedett el édesanyád, hiszen nem neked való ez? ”

Sokszor töprengtünk már a tantestületben, hogy akadályozhatnánk meg az iskolásgyermek mozilátogatását. Hiába tiltják a tanítók, a szülő küldi gyermekét.

Régi kérdésem a mozi. Veresposztó nekem. Nem mintha elvből nem szeretném. Bevallom, a jó filmet szeretem. Igen, de hol vannak azok a jó filmek? Mikor kerül Komádiba, vagy még kisebb faluba igazán művészi, jó film és főleg mikor kerül olyan film, amely a művészileg iskolázatlan, egyszerű falusi népnek való?! Egy évben legfeljebb kétszer, háromszor.

Ellenben megjött a „Haláltánc.“ Előzőleg a „Halálos tavasz“, „Halálos csók“ és a halálos... na, nem mondom tovább. És kérem, bemutatták már a korszerűsített „Elnémult harangok“-at is. Úgy bizony... Az előadás után mellékután mentem haza, mert a sötétben is égett az arcom. Szegény református papság, akinek egyik gyönyörű regényalakjáról (milyen kevés van!) *ilyen* beállításban lehet filmezni, anélkül, hogy illetékes helyen egy szó tiltakozás is elhangzott volna.

Nem vagyok filmszakember. Megengedem, hogy ezek a filmek irodalmilag és művészetileg kellő színvonalon állanak. (Megengedem, de nem hiszem...) Egyet azonban feltétlen bizonyossággal érzek, tudok: a *Haláltánc* és *társai semmiesetre sem lehetnek a falusi mozik műsora, az ébredező, műveltség után sóvárgó falusi nép szellemi tápláléka, szórakozása, mert rombol, mérgez, fertőz, a városi „aszfaltkultúra“ által már amúgy is fertőzött és mérgezett falvakban!*

Am csinálják ezeket a filmeket. Atengedjük a „művelt“ városnak. Az ellen azonban nagyon határozottan tiltakoznunk kell, hogy a már amúgy is megfertőzött, megmételtyezett, izlésében megrontott

és félrecsúszott falusi embereket „ilyen“ filmekkel destrualják.

E lap nagyrabecsült felelős szerkesztője annak idején egyike volt a ponyvairodalom elleni harc legeredményesebb tollforgatójának.

A ponyvairodalmat sikerült megfékezni. (Bár nagyon csalódik az, aki azt hiszi, hogy ma nincs ponyvairodalom!)

Nem akarok nagyot mondani, de úgy érzem, hogy a mai filmek nagy része jobban fertőz, többet árt, mint a ponyvairodalom.

Évek óta figyelem és látom, hogy a falu számára nem készítenek megfelelő filmeket. A „Földindulás“-tól eltekintve még nem láttam olyan nagyszabású, művészi és irodalmi értékű filmet, ami igazán a falu számára készült volna. A legújabb filmekről nem beszélek, mert nem ismerem őket. „Dr. Kovács István“-ban — bármilyen nagy sikere is volt — a falu épügy megérezte a mesterkéeltséget, a hamis beállítást, mint annakidején a „Göre Gábor“-ban.

Mély tisztelettel és fajtám iránti aggodalommal felhívom az arra illetékesek szíves figyelmét: a nem a falunak készült „ponyvafilmek“ kimondhatatlanul káros, erkölcsromboló hatására. Mindenütt káros a „ponyvafilm“, de sehol sem annyira, mint falun!

Ki ne venné észre, hogy amíg a meghasonlott és útját tévesztett középosztály visszafordult a falu, a „mélymagyarság“, a gyökér felé (falukutatás, népköltészet, népzene, gyöngyösbokréta, háziipar stb.), addig a falu — felébresztett vagy amúgy is felébredt — kultúrszomjúságában most fordul a város felé, mert önmaga műveltségét, értékeit nem ismeri, talán le is nézi s azt hiszi, az a szép, jó, amit az „urak“ csinálnak és ahogy csinálják. Ezért szorította ki falun a népdalt a „sláger“ s énekli a levante, a cselédleány, az iskolásgyermek, hogy: „bánatos a kacska, mert van neki egy baromfia...“ (Régen becsukták volna ilyesmiért úgy a költőt, mint a kiadót, ma sláger lett belőle...) Ezért táncolják falun az összes modern táncot. (Egyszerű törvénnyel ki lehetne tiltani faluról.) Ezért járnak a falusi nők gyári öltözetekben. (A visszakerült falvak román lakossága még ma is háziszóttosban jár, dolgozik és igénytelenkedik, de közben észrevétlenül... vagy nem észrevétlenül?... meghódította fél Erdélyt.)

Ez mind csak jó lehet, hiszen az „urak“ is így énekelnek táncolnak, divatoznak városban, most már falun is, miért ne lehetne hát a szegényembernek is?

És a falu slágert dűnyög, rumbát vonaglik, ponyvát olvas és tanul, okul, nevelődik pl. a „Halálos tavasz“ c. filmen — ami lehet művészileg és irodalmilag kiváló teljesítmény... ismétlem, lehet, de amiből az I—II. és III. hely közönsége csak annyit jegyzett meg, hogy a hősnő levetkezett és harsányan röhögött, amikor a hős 100 C-fokra hevített szavakat suttogott a hölgy fülébe s amire egy igen értelmes falusi embernek az volt a megjegyzése: na, legalább megláttam, hogyan szeretkeznek az urak!

Azt mondják, hogy a film a műveltség elterjedésének egyik eszköze. Hozzáteszem: hatalmas eszköze lehetne! Nos, ha az, akkor kezdje előlről, menjen vissza az első osztályba, mert eddig nem sikerült neki. (Ismét kiveszem a legújabb filmeket!)

Valóban hihetetlen, felmérhetetlen hatása van úgy a jó, mint a rossz filmnek. A mozi ma rendkívül

olsó. Már 10 fillérért beengedik az embert. Manapság pedig 10—20 fillér a legszegényebb családnál sem számít s a szülők, ismétlem: maguk küldik gyermekeiket moziba. Legalább pár órára nyugton vannak. Így aztán a mozilátogatásnak majdnem fele 16 éven aluli gyermek, egyharmada fiatal fiú, leány.

Kifogásolom a mai filmet, rossz véleménnyel vagyok a filmcenzúra felől s azokról az illetékesekről, akik megengedik, hogy népünket „Halálos táncokkal“, „csókokkal“ és egyebekkel mérgezzék.

Nem volna itt az ideje, hogy a ponyvairodalom elleni harc mintájára hadjáratot kezdenénk a ponyva-film ellen is?

(Komádi.)

Fejlesztés Endre.

HÍREK AZ EGYHÁZMEGYÉKBŐL

ALSÓSZABOLCS-HAJDÚVIDÉKI EGYHÁZMEGYE.

A tiszesegei lelkészi állásra egyhangú meghívással Nagymá.é László hajdúböszörményi segédlelkészt választotta meg a gyülekezet. Az egyházmegyében ez a hetedik meghívás útjani választás egy év alatt.

A nyirábrányi református leányegyház azon régi óhaja, hogy önálló egyházzá alakuljon, közeleg a megvalósuláshoz. Az egyház özv. Gáll Ferencné úrnő hagyatékából egyházi célok szolgálatára száz katasztrális hold földet örökölt.

Ugyanezen hagyatékából örökölt a *tiszadadai* egyház is tíz katasztrális hold földet s ezenkívül egy magát megnevezni nem akaró hálás adakozótól ajándékozás útján kapott egy nagyértékű régi nemesi családi házastelket.

A földesi református egyház részére szintén egyházi célok szolgálatára özv. Péresi Lajosné hagyott egy nagyértékű házastelket és négy katasztrális hold földet.

A lelkiébredés céljait ilyen cselekedetekkel is munkáló jókedvű adakozók példák arra, hogy az anyaszentegyházat nemcsak beszéddel lehet építeni, hanem cselekedettel is.

BÉKÉSBÁNÁTI EGYHÁZMEGYE.

Békésszentandráson május 30-án Kiss B. Júlia konvinti leánytitkár közreműködésével leányegyesületi tagavató ünnepély volt. Ez alkalommal külön összejövetel volt a gyülekezet asszonytagjai számára is.

A békési gyülekezet egyik tanyai körzetében, Rosszerdön gyülekezeti ünnep volt május 30-án, vasárnap. Délelőtt istentisztelet után külön összejövetel volt ifjaknak és leányoknak, délután pedig műsoros vallásos-ünnepély: Balogh Mátyás békési lelkipásztor, Molnár István gyulai segédlelkész és Kósa Ferenc egyházmegyei missziói lelkész előadásával. Este az ifjúsági egyesület és leánykör műkedvelői előadták Ecsedi Aladár „Énekek éneke“ című bibliai játékát.

BIHARI EGYHÁZMEGYE.

A nyüvedei templomtorony romlása. Az összeomlott nyüvedei templomtoronnyal kapcsolatban Bódi Mihály lelkipásztor az alábbi nyilatkozatot adta lapunknak:

„A templomunk körülbelül Mária Terézia körüli időben épülhetett (hivatalos feljegyzést még nem találtam), torony nélkül. Később gyengeminőségű, legnagyobbbrészt törmelék-téglából, gyenge kötőanyaggal (fővénnel és nagyon kevés mésszel) egy tíz méternyi tornyot állítottak elébe, szintén ismeretlen időben, kb. jó száz esztendeje. 1881-ben a tíz méter tornyot megemelték még kb. tíz méterrel, jobb téglából és jobb kötőanyaggal. Előzetesen nem vehették szak-

szerűen vizsgálat alá, hogy az alsó rész elbírja-e a felsőt. Ez a szegény ember dolga. A torony szép, magas és mutatós volt az utolsó időkig. A torony alatti ajtó táján és az ajtó felett volt egy repedés. Tavaly tavasszal javíttatani akartuk, a mester azonban csak akkor volt hajlandó nekikezdeni, ha a hasadás természetéről államépítészeti mérnöki véleményünk lesz. Erre való kérelmet 1942. évi március hó 19-én beadtam a nagyváradai államépítészeti hivatalhoz s többször személyesen, szeptember 10-én írásban megsürgettem. A vizsgálat végre október 20-án megtartott, jegyzőkönyvét november 1-én kaptam meg. A torony mester által végrehajtható javítást javasoltak. „A repedés ezidőszerint nem életveszélyes, de ha egy éven belül nem lesz kijavítva, úgy azzá válhatik“, írja a jegyzőkönyv. Most március-áprilisban letárgyaltuk a javíttatást, melynek kérelmét április 12-én terjesztettem be, s az egyházmegyei tanács 27-én engedélyezte is. A mesterek 29-én és 30-án a faltövének cementlábazatát hántották le. 30-án este munka után megnéztem a templomot, de olyan körülményt, amely az éjszaka 1—2 óra között bekövetkezett tragédiára mutatott volna, nem találtam. Sem a mestert és sem a mérnököt nem tudom vádolni, mert a torony jól mutatott. Az összeomlás oka az említett gyenge alapozáson kívül kétségtelenül a multévi abnormális időjárás, melynek rendkívüli csapadéka megbontotta a mélyponton épült falu talajának szerkezetét is.

A torony teljesen ledőlt. Ledöntötte a templom tőzfalát, megszárgatta a templom falát, úgy, hogy az ideiglenesen használható, de mellé új tornyot építeni nem érdemes, már csak azért sem, mert a rendelkezésre álló térség oly kicsi, hogy 1 méterre a fal tövétől köröskörül kocskövek járnak. *Itt új templomról kell gondoskodni!* Hogy miből és hogyan, még magunk sem tudjuk. Egy bizonyos, híveink el vannak tőkelve a legmagasabb áldozatra is. Hiszem azt, hogy e sok bajú, s lelki nyomorúságokon keresztül ment gyülekezet a lét vagy nem lét küszöbére került. Ha átlép rajta, belép a református gyülekezetek lélekben erős osztályába. Ha Isten megengedi imánk beteljesedését, a megépült új templomot: „a lelkiegység templomának“ fogjuk nevezni.

Eddig a romok felett új életet hirdető pásztor nyilatkozata. Nagy vigasztalásul szolgált és nagyban erősítette a nyüvediek reménységét az a tény, hogy Püspökünk, még mielőtt hozzáfordult volna, mielőtt a szomorú esetről értesült, azonnal írt és a legrészletesebb utasításokkal és tanácsokkal látta el a bajba jutott gyülekezet pásztorát, feltárva előtte az ilyen esetekben adódó lehetőségeket és legmesszebbmenő támogatásáról is biztosította az építési szándékozókat.

A Bihari Reformátusok Lapja írja: *A derna-tatarosi* szórványközpont és lelkészi állás ügyében egyházi vezetőségünk kezdeményezésére a szervezés előkészítési munkája a legnagyobb buzgalommal megindult és Isten megsegítő kegyelmében bízva remélhetjük, hogy törekvésünk valóra fog válni. Nemcsak egyházmegyénk szórványmissziói munkaprogramjának legközelebbi és legelső terve ennek a lelkészi állásnak a megszervezése, hanem a gyári igazgatóság is szívén viseli ezt a kérdést, mert a környék 700-on felüli reformátusának s köztük a református munkásságnak lelki-gondozása csak így oldható meg. — *Az élesdi* állami iskola református tanulói egy hadiárvat jelképesen testvérül fogadtak. Anyák napján is a „Kis testvér“ javára rendezték meg nagyszerű előadásukat, amelynek célját az ünnepély rendezője és az egész mozgalom irányítója: Holló László segédlelkész a prófétai íge alapján (Jer. 5:22) jelölte meg. Minden műsorra került ének, szavaltat és a hosszabb színpadi játék a tiszta, igazi magyar szellemet és lelket jelentette és árasztotta szét a nagyszámú közönség körében, akiknek támogatása mellett a gyermekek nemes-célú törekvését a legteljesebb erkölcsi és anyagi siker koronázta.

Pünkösdi ünnepe a réti reformátusoknál. A Nagyvárad-réti református egyházrész ifjúsága pünkösdi mindkét napján vallásos ünnepséget rendez az Árpád vezér-úti imaház kultúrtermében, délután fél 6 órai kezdettel. Ünnepség előtt az ünnep mindkét napján 4 órai kezdettel istentisztelet lesz. Első napján délután a legátus, másodnapján Kovács István a honvédkórház lelkésze predikál. Ezen az istentiszteleten sebesültjeink is részt vesznek. Előadják Jókai Mór: „Rézpataki lelkész“ c. vallásos tárgyú elbeszélését.

Színre alkalmazta: Dr. Szabó Lajos lelkész. Rendezi: Zombory Sándor.

Ünnepély a szórványmagyarok között. Lélekemelő ünnepség színhelye volt a minap Alsótótfalu községe. Dr. Szabó Lajos nagyváradai református lelkész, egyházmegyei főjegyző, aki az elmúlt hetekben a szalárdi járásban végezte a szokásos kánoni vizitációt, meglátogatta a szórványban élő magyarokat is és a református vallásuk részére Alsótótfaluban istentiszteletet és ünnepséget tartott. Az istentiszteleten és ünnepségen résztvettek az összes környékbéli (Csalános, Ó- és Újgyvernek) románlakta községek szórványmagyarjai. Az alsótótfalui áll. népiskola tanterme zsúfolásig megtelt a szórványmagyarokkal. Az ünnepségen megjelent Barthos Adorján ny. főszolgabíró, egyházmegyei tanácsbíró, Csávás Sándor egyházmegyei belmissziói előadó, Szennyesy József szalárdi református lelkész, a szórványmagyarok lelkigondozója, Dr. Zarányi Vilmos főjegyző. Istentisztelet után, amelyet Dr. Szabó Lajos lelkész végzett, ünnepség következett. Az ünnepség keretében Csávás Sándor belmissziós előadó tartott előadást. Előadás után a szalárdi református ifjúság tagjai adtak elő szavalatokat és énekszámokat. A szép ünnepség Szennyesy József lelkész zárószavaival ért véget. Ünnepség után a hitépítő iratokat és magyar sajtótermékeket osztottak szét a szórványmagyarok közt. Az esti órákban Újgyvernek szórványmagyarjait látogatta meg az egyházmegyei küldöttség.

DEBRECENI EGYHÁZMEGYE.

A debreceni Nagytemplomban áldozóesütörtökön délelőtt 10 órakor D. Dr. Révész Imre püspök prédikált és végezte a konfirmációt. Itt voltak jelen a kollégiumi tagozatok konfirmáló ifjai is. — Áldozóesütörtök utáni vasárnap délelőtt 9 órakor a Kistemplomban konfirmáltak a tanyai állami elemi iskolából összegyűjtött fiúk és leányok. A debreceni templomokban ebben az évben is, több mint 1200 növendék konfirmált és járult először az Úrnak szent Asztalához. Istené legyen a dicsőség!

I R O D A L O M

Czeglédy Sándorné — Heitefusz Klára : Papnék könyve. (1942. 112 oldal. Kapható a ceglédi református lelkészi hivatalban. Ára 3 P 80 fill.). — Czeglédy Sándorné nagytiszteletű asszony nevét egyházi építő irodalmunk terén régóta jól ismerjük. Írásai mindig komoly értékeket képviseltek s az alázatos hívő lélek áldott biztonságáttételei voltak. (Imakönyv leányok számára; konfirmációi füzet; Az Úr szolgálatában: vasárnapi iskolai és bibliaórai leckék stb.) — Mostani új kötetéhez az indítást egy német lelképásztorné művéből merítette; bár a szerző eredetisége kétségen felül áll; kivált a munka első részében. A második rész tekinthető a német papné műve magyar tolmácsolásának. Bírálattunk az egészről röviden ez: *nagyon szeretőn minden református papné, de papleány és pap menyasszonya kezébe odaadni ezt a könyvet.* Sokszor töprengünk: mivel viszonyozzuk a papi házaknál élvezett atyafiúi szeretetet? Válaszunk: legmértőbben ezzel a nagyértékű könyvvel, mely a legmagasabb evangéliumi elvi szempontokat tisztázza; ugyanakkor kézenfogva vezet a gyakorlati élet és egyházi munka utaira. Meghatódva olvastuk „A papné oktatja leányait és hugait” c. fejezetét, de a többit is: a közös imáról, gyümölcsöző életről, helyes alapokról stb. — Szerző iránt teljes elismeréssel vagyunk, s a könyvet meleg szeretettel ajánljuk. (U. S.)

Válasz Cantor-nak. E lap múltévi 26. számában „Alkalmi énekek” c. füzetemhez bírálat jelent meg. Ehhez a bírálathoz a következő észrevételeket teszem: A *hétfői és szombati énekszövegeim dallamának felesérülését nem találok indokoltnak, miután úgy a XC. zsoltár, mint a 160. dicséret dallama m o l l hangnem. Hogy a CV. zsoltár dallama „esupa ujjongás” lenne, ezt kétségbevonom, miután azt nem érzékelem, s véleményem szerint körül méretnél nem, csak ritmizált dallammal érezhető az érzelmi momentum. Azt inkább elfogadom, hogy a bűnbánati és temetési énekekhez jobban illik a m o l l hangnem, mint a d u r. Azonban ezt sem lehet generális szabályként rögzíteni. A XXV., XXXII., LX., CXLI. számú zsoltárjaink kifejezetten bűnbánatiak és d u r hangnemben vannak írva. Temetési énekeink között a 296., 297., 298., 299., 300., 304., 313., 318., 331., 334., 339., 336., 337., 340. számúak mind d u r hangnemben íródtak, vagy ilyen dallamra énekelhetők. A 331. sz. halotti énekünk egyenesen olyan emelkedő és „ujjongó”-nak mondható dallam, mint akárcsak a CV. zsoltáré, s mindkettő d u r hangnem. A sebesült katona énekét egyenesen és szándékosan azért írtam a XLII. zsoltár dallamára, mert ez a dallam az összes szekták, az evangélikusok, sőt még a róm. kath. vallású atyafiak énekei között is megvan, tehát másvallású sebesült magyar katonák is énekelhetik. De meg általában ismert és igen könnyű, s amellett nagyon kellemes dallam. Azt elismerem ugyan, hogy a dallamnak és szövegnek harmonizálni kell, mégis úgy gondolom, hogy körül méretnél a dallamoknál sokkal jobban hordozza az örömteljes vagy szomorú hangulatot s alap gondolatot a szöveg, mint a dallam. Azt azonban magam is vallom, hogy az új énekszövegeinkbe csakis a szakbizottság szigorú rostjára keresztültment, úgy zeneileg, mint tartalmilag, tehát református teológiai, vallásérkölesi, hazafias nemzeti és irodalomészleltikai szempontból kifogástalan, időálló értékes darabok vehetők fel. *K a r á c s o n A n d r á s* békési lelképásztor.**

Értekezések az 1942. évről. A debreceni református Kollégium tanárképzőintézetének dolgozata. Szerkeszti Dr. Péter Zoltán. 25. szám.

A kollégiumi tagozatok között szerényen húzódik meg a református tanárképzőintézet. Munkáját nem reklamirozza. Csak aki közelebbről megnézte már a nagyon kiváló intézetet és látta annak komoly munkáját, az tudja, hogy a hallgatóknak a legmodernebbül felszerelt könyvtár áll rendelkezésre közvetlenül a lakószobák mellett, hogy kiváló szakelőadók szakelőadásait hallgathatják s hogy minden évben értékes kötetet bocsát ki az intézet, benne a jelenlegi és volt tagok kiváló dolgozatait közölve.

Az 1942. évi „Értekezések” kötetben — mintegy az 1942. évi évkönyvében — négy értekezés van:

Pelypás-Ferenczik István: „A magyar irodalmi impresszionizmus és Krúdy Gyula” tanulmánya irodalomtörténeti jelentőségű és tárgyú, általános művészettörténeti és európai távlatú alapozással.

Papp István: „Az irodalom életformái. Bevezetés a magyar irodalomelméletbe” c. nagyon eszméletű, új szempontokat, tehát új lehetőségeket és eredményeket megmutató *irodalomelméleti* tanulmánya nemesak a szakembert, de mindenképpen nagy érdekel, aki tájékozást akar szerezni a legújabb irodalmi és irodalomelméleti kérdésekben.

Pösze Lajos a kollégiumi nagykönyvtár egyik német kéziratát ismerteti — különösen nyelvi és nyelvjárási szempontból — német nyelven.

Dr. Varga Zoltán: „Református lelképásztorok és professzorok hatása a magyarság állam- és társadalomszemléletére a reformkorban” c. tanulmánya már címében is elárulja, hogy igen fontos, eddig nem kutatott *egyház-történeti* témát választott ki s

azt nagy szakludásával, igen alapos forrástanulmányozással felettebb tanulságosan ki is dolgozta. Olyan pompás tanulmány ez, amely bármelyik komoly egyháztörténészünknek is dícséretére válnék.

Az az intézet, amely minden évben ilyen pompás és tartalmas kötetet örökíti meg munkáját és a munka eredményét, méltó, hogy közismertté és közmegbecsültté legyen s méltó lenne arra is, hogy más hasonló célú intézetek is kövessék példáját: *nevelni olyanokat, akik tudományos téren elsőrendű tudnak alkotni s a mostani és a régi tagoknak lehetőségét adni arra, hogy dolgozataikat publikálhassák.* Sz. G.

Két előadás látott napvilágot nemrég lapunk hasábjain, Dr. Makkai Sándor: „A holnap iskolája és a család”, Dr. Czeglédy Sándor: „Vallásos nevelés a családban.” Ez a két előadás a debreceni „Anyák Iskolája” 1943. évi sorozatában hangzott el és most a „Magyar Asszonyok Nemzeti Szövetsége” debreceni szervezete jelentette meg esimes kis füzetben. A kiadó MANSZ címen kapható, Debrecen, Piac-u. 36. sz., ára 30 fillér és példányonként 4 fill. portó; ez az összeg megrendelés esetén a jelzett címre levélbélyegekben is beküldhető.

K R Ó N I K A

Kitüntetés. Örömmel közöljük olvasóinkkal, hogy lapunk felelős szerkesztője: Uray Sándor m. kir. kormányfőtanácsos, debreceni lelkipásztor, a tiszántúli református egyházkerület volt főjegyzőjének ezen tisztségétől való megválása alkalmából, egyházi és közeleti téren szerzett érdemei elismerésül Kormányzó Úr öfömlétsége a Magyar Érdemrend középkeresztjét adományozta.

D. Dr. Révész Imre püspök látogatásának rendje a nagybányai egyházmegyében. Hírt adtunk már arról, hogy D. Dr. Révész Imre püspökünk június hónapot a nagybányai egyházmegye meglátogatásának szenteli. A püspök útnak részletes programja a következő: Június 4-én délelőtt utazik a püspök Szatmárnémetibe, onnan Kakszentmártonba, Szatmáruddvariba, ahonnan este visszatér Szatmárnémetibe. Június 5-én délelőtt Szatmárhegy, délután Amasz és Pettény. Június 6-án délelőtt Pettény, Ombod, délután Szamoskórod. Június 7-én délelőtt Kisköles, délután Hirip. Június 8-án délelőtt Nagyköles, Szamoskrasso, délután Patóháza, onnan Aranyosmeggyes. Június 9-én délelőtt Józsefháza, délután Aranyosmeggyes. Június 10-én délelőtt Apa, délután Szinerváralja. Június 11-én délelőtt Misztótfalu. Innen hazatér a püspök Debrecenbe, ahonnan június 16-án délelőtt indul el és folytatja látogatásait. Június 16-án Nagypalád. Június 17-én délelőtt Szarzherek, Kispaleske, délután Lazari. Június 18-án délelőtt Sándorhomok, délután Mikola. Június 19-én délelőtt Batiz, délután Egri. Június 20-án délelőtt Adorján, délután Sárközütlak. Június 21-én délelőtt Avasújfalu, délután Kőszegremete. Június 22-én délelőtt Avasfelsőfalu, Vámfalu, onnan Szatmárra, ahonnan visszautazik a püspök Debrecenbe.

Áldozóesütörtök megszentelése még mindig nem tudott gyökeret verni a magyar talajban. A naptárban nem jelzik piros betűvel ezt a szent ünnepet. Nem hivatalos munkaszünet. Így aztán, kivált városokban, vígan folyik az ipari munka. Még az országban, ha a mezőgazdasági munkában, ami halaszthatatlan, azt elvégezik. A háborús viszonyok még ezt indokolják. Sajnos, a konfirmáció ünnepe sem segít a bajon. A szülők és keresztszülők igen gyéren mutatkoznak a konfirmálók padsorai mögött. Pedig évek óta felvetett az az áldott gondolat, hogy amikor a konfirmálók fogadalmat tesznek; a rég konfirmáltak, akiknek lelkében már elhalványodott a fogadástétel, az ifjakkal együtt újítsák meg hűségüküket. Napirendre kell tüzünk jövőre ezt a kérdést s közös erővel, egységes eljárással mindent meg kell tennünk, hogy hitünknek ez a porbahullott drága gyöngyszeme visszakerüljön nagy ünnepeink szép ékes koronájába.

Könyvnap. Ma már általánosan ismert szó ez. A könyvkereskedők és könyvkiadók, minden jelentősebb helyen felállítják sátraikat és a szerzők úgy igyekeznek, hogy ekkorra jelentessék meg friss termésüket. Amint értesültünk, tényleg sok új könyv jelent meg erre a napra; bajos volna elgázodni közöttük. Nem is a mi dolgunk ez. Inkább a magunk portája előtt szeretnénk sepreni, a szó reális értelmében. Mert volna sepreni való. Bárnybőrbe bújva zörgetnek ajtónkon olyan írásokkal, amelyeket alig érdemes elolvasni. Reáfogják egy-egy könyvre, hogy „egyházi” vonatkozású; pedig az Isten Országához semmi közük... Legyünk óvatosak. Sőt ha kell, egyenesen sepregezzünk. E lap hasábjain már nem egyszer elmondottuk, hogy a betiltott ponyva helyett, milyen egészséges, sőt gyógyító munka lett volna, a híveket (kivált a szörványokban lévőket) ellátni jó traktátusokkal. Hol késnek például a Koszorú füzetek? Tegnap járt szerkesztőségünkben egy hadnagy testvérünk, tanítócsalád sarja; most jött az orosz frontról s elbeszéli, mennyi minden személtbevaló írást olvasnak odakint a mi fegyverben álló katonáink! Valósággal kérlelte, hogy az egyetemes egyház gondoskodjék katonáink lelki táplálásáról. Bezzeg más felekezetek, kivált a szekták, bőven ontják a katonáknak való kisebb-nagyobb kiadványokat, amik pedig nem egyszer a lelkek megrontására valók... A tábori lelkészekről is kapjuk a fronttól a kéro leveleket — de mi, egymagunk nem tudunk eleget tenni a kérésnek; a Debreceni Protestáns Lap kiküldése egyáltalán nem volna e célra alkalmas... Mint nem egyszer, most is egyjajszól síkoltunk. Vajjon meghallják-e a hivatalosak?

A nyíregyházi Leánykálvineum, a maga portája előtt, június hó 2-4-5. napjain, könyvnapit sátrat állított és nyilvános könyvvásárt rendezett. Nagy elismeréssel vagyunk e praktikus elhatározásért a Leánykálvineum vezetősége iránt s érdeklődéssel várjuk a hírelt, hogy vajjon milyen siker koronázta a bátor kezdeményezést? — Itt jegyezzük fel örömmel, hogy a mindnyájunk által jól ismert Exodus könyvkiadóvállalat Debrecenben is állított fel sátrat a főutcán, a Kistemplommal szemben. A vásár vezetői az eredménnyel meg voltak elégedve. Újdonság volt Dr. Karácsony Sándor debreceni egyetemi professzor legújabb termése: A Magyarok Istene.

Nyugtázás és köszönet. A Debreceni Első Takarékpénztár, egy a fronton küzdő katonáink részére készülő traktátus nyomdaköltségét szíves volt elvállalni, amiért Takaró Gyula vezérigazgató úrnak (Takaró Géza newyorki esperes testvéröccsének) ezúton mondunk igen hálás köszönetet. (U. S.)

Kormányzógyűrés doktoravatás volt a debreceni Tisza István Tudományegyetemen, június 2-án. Ador Zoltán jogtudományi doktorjelöltet avatták a Kormányzó gyűrésével és pártfogásával. A Kormányzó urat Dr. Fáy István kultuszállamtitkár képviselte. Az új kormányzógyűrés doktor a debreceni Kollégiumban végezte az összes középiskolai osztályokat.

HIVATALOS ÉRTEŚÍTÉS

A tiszántúli református egyházkerület püspöki hivatalától.

2230—1943. szám.

TÁRGY: Anyakönyvi kutatás.

FELHÍVÁS.

Közmány Elek református vallású, hadigondozott kereskedő, nagyvárad, Kölesy Ferenc-u. 36. sz. a. lakos kérelmére elrendelem néhai nagyapjának: Kálmány András születési helye és idejének felkutatását, valamint nagyanyja: Alszegehi Juliánna születési helyének és idejének felkutatását.

Kálmány András 1830 körül születetett. Egyéb adat ismeretlen.

A bejegyzések megtalálása esetén kérelmező értesítendő. Debrecen, 1943 június 4.

D. Dr. Révész Imre, püspök.

A füzántúli református egyházkerület püspöki hivatalától.

2421—1943. szám. TÁRGY: *Egyházközségek ingatlanainak házhely céljára igénybevétele.*

KÖRLEVÉL

valamennyi érdekelt egyházközség lelképásztorához.

A m. kir. földművelésügyi miniszter úr 1943. május 6-án 89.374—1943. VII/a sz. a. kelt átiratával értesítette a m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter urat, hogy az Egyetemes Konvent elnökségének hozzá tett előterjesztése értelmében intézkedett aziránt, hogy — amennyiben az 1942. évi XV. tc. hatálya alá eső személy tulajdonában lévő ingatlanokból megfelelő terület rendelkezésre áll — szakközegei a házhely céljára igénybevett egyházközségi területek ellenértékéeként megfelelő esereingatlant hozzanak javaslatba.

Az e tárgyban érdekelt minden egyházközség lelképásztorát utasítom, hogy ha az egyházközség tulajdonában lévő ingatlanoknak házhely céljára való igénybevétele tervezetlik, megfelelő esereingatlant javaslatba hozatalára az eljáró hatóságokat a földművelésügyi miniszter úr fenti számú rendelkezésére való hivatkozással kérje fel.

Debrecen, 1943. június 2.

D. Dr. Révész Imre,
püspök.

A füzántúli református egyházkerület püspöki hivatalától.

2427—1943. sz. TÁRGY: Dobránszky István: „Az ökölvívás technikája” című és Dr. Szakáts Ödön: „Tornaünnepély gyakorlatok” című munkájának megrendelése.

KÖRLEVÉL

a közép- és középfokú iskolák tekintetes igazgatóságaihoz.

A m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter úr 239.116—1943. számú rendeletére hivatkozással tudomásulvétel és további intézkedés végett értesítem a tekintetes igazgatóságot, hogy Dobránszky Istvánnak „Az ökölvívás technikája” című és Dr. Szakáts Ödönnek „Tornaünnepély gyakorlatok” című szakmunkáját valamennyi közép- és középfokú tanintézet terhére beszerzésre ajánlom.

Mindkét szakmunka gazdag anyaggyűjteményével és szemléltetőképeivel, továbbá a feldolgozásra vonatkozó módszeres utasításaival, értékes támpontul szolgál szak- és nem szaktanárnak az iskolai testnevelés és sportkörök ezirányú tevékenységének helyes irányban való vezetésére.

Egyben értesítem a tekintetes igazgatóságot, hogy Dobránszky István könyve 6 pengőért a szerzőnél (Budapest, I. Váralfa-utca 3. sz.), Dr. Szakáts Ödön szakmunkája pedig 10 pengőért a „Magyar Torna” testnevelési szaklap szerk. és kiadóhivatalában (Budapest, I. Gellérthegy-utca 19. szám) rendelhető meg.

Debrecen, 1943. június 9.

D. Dr. Révész Imre,
püspök.

A füzántúli református egyházkerület püspöki hivatalától.

2436—1943. szám. TÁRGY: *Véleményadás az egyházkerület felosztásáról.*

KÖRLEVÉL

valamennyi esperes úrhoz.

Örömmel tapasztalom, hogy a legutóbbi püspöki jelentésben kifejezett óhajnak megfelelően lelkészegyesületi összejöveteleken és egyéb alkalmakkor főbbiben tárgyalatott az egyházkerület felosztásának kérdése. Annál jobban sajnálom, hogy az e tárgyban keletkezett és előadott dolgozatok eddig — kettő kivételével, amelyek közül az

egyiknek tulajdonképpeni főtémája nem is az egyházkerület felosztása volt — nem kerültek szemem elé. Szeretettel felhívom a nagytiszteletű Esperes urakat, méltóztassanak gondoskodni arról, hogy az egyházmegyéjük kebelében akár lelkészegyesületi, akár egyéb összejöveteleken elhangzott és az egyházkerület felosztásával foglalkozó előadásoknak, sőt, amennyiben lehetséges, még a jelentősebb hozzászólásoknak a kézírata is beküldessék hozzám. Szándékom valamennyit alaposan tanulmányozni és tanulmányoztatni a kérdés továbbfejlesztése céljából, az arra legalkalmasabbakat pedig, akármilyen irányban foglalnak állást, hivatalos lapunkban a lehetőség szerint közre is adni.

Debrecen, 1943. június 2.

Atyafiságos tisztelettel:

D. Dr. Révész Imre,
püspök.

PÁLYÁZATI HIRDETMÉNYEK

Minden pályázati hirdetményt egyházkerületünk hivatalos lapjában: a „Debreceni Protestáns Lap”-ban közzé kell tenni és a *Kiadóhivatal* címére (Debrecen, Kálvin-tér 17. Püspöki hivatal, Postafiók 65) kell beküldeni.

Hirdetési díj számként 10 fillér. Legkisebb hirdetési díj 2 pengő.

Kisújszállás református Hortly-gimnáziumának fenn-tartótestülete pályázatot hirdet egy miniszteri kinevezés alá eső *német nyelvi* és egy *testnevelési* tanszékre. Pályázhatnak német-francia vagy német-latin szakosok, illetve testnevelésre képesített protestáns tanárok. Javadjunk az állammal azonos. A nyelvi szakos az internátusban külön javadalom mellett felügyelő tanár lehet. Pályázók kellően felszerelt kérvényüket június 25-ig küldjék be a Gimnázium Igazgatóságához.

Szatmárnémeti református *gimnázium* igazgatósága pályázatot hirdet két magyar-latin, egy latin-történelmi, egy testnevelési rendes *tanári*, továbbá egy latin-német és menüviségtan-termesztan helyettes tanári állásra. Pályázhatnak református vallású tanárjelöltek vagy tanárok, akik ezen szakasportból képesítést nyertek. Javadjunk az állammal megegyező. Származás és katonai szolgálattal igazolandó. A szabályszerűen felszerelt kérvényeket 1943. június 26-ig kell az intézet igazgatóságához benyújtani.

A balmazújvárosi magyar református egyházközség pályázatot hirdet önálló *orgonista-kántori* állásra. Pályázati határidő: július 10. Ének-, orgonapróba: július 11., délelőtt *önköltségén*. Csak a megválasztottnak térítelik meg úti- és költőzködési költsége. Állás szeptember 1-én foglalandó el. Fizetése: 1. készpénzfizetés teljesen egyenlő a községi vagy felekezeti tanítókéval, mely a VIII. fizetési oszt. 1. fokozatáig haladhat. 2. Természetbeni lakás kerttel. 3. Két öl kemény tűzifa. 4. Stólaváltás: havi 50 P előre fizetve (ezenkívül nem egyháztagoktól énekszós temetés: 4 P, imádságos háznál: 8 P, templomos: 12 P). — Kötelessége: Az összes kántori teendők végzése, a belmissziói munkákban segédkezés, az egyházi énekkar szervezése és vezetése, a bányai állami elemi iskolában heti 6 óra énektanítás. A megválasztott kántor az Országos Református Lelkészi Nyugdíjintézetnek *kötelezett tagja*. Pályázati kérvények okmányokkal felszerelve, választbélyeg esatolásával a balmazújvárosi Magyar Református Egyház címére küldendők.

Földes református egyházközsége pályázatot hirdet a lemondás folytán megüresedett *kántortanítói* állásra 21 napi határidővel. Fizetése: törvényszerű, melyet a Központi Helymennyhivatal fizet. Természetbeni lakás, melléképületekkel, kerttel vagy lakbér. Kántori fizetése: 3 kat. hold jó szántó föld, stóla, s ha az állam rendezi a kántori fizetést, úgy még évi 326 P is. Kötelessége az V—VI. fűosztály tanítása, s az egyházi törvényben előírtak. Kántorpróba július 11-én délelőtt 11 órakor a bematalkozók saját költségén. Pályázati kérvények a szükséges okmányokkal és választbélyeggel felszerelve: Református Lelkészi Hivatalnak, Földes, Hajdú megye küldendő.

Kakszentmártoni (Szatmárnémetihez 3 km.) református egyházközség pályázatot hirdet lemondás folytán megüresedett *kántortanítói* állásra. Fizetés, köteleesség törvényszerű. Határidő három hét. Nők is pályázhatnak.

Konyár református egyházközsége pályázatot hirdet az üresedésben lévő *kántortanítói* állásra. Javadalom egyháztól: természetben lakás kerttel, 8 kat. hold 93 □-öl szántó-föld, 1 kat. hold 32 □-öl rét, 22-24 q rozs, 18 q lúzifa, 14 kg só, évi 150 P orgonázási díj. Községtől: 4 kat. hold 800 □-öl legelő 16-32 P készpénz, 200 kéve nád. Államsegély. Értékegység 35 és 166-32 P készpénz. Köteleességek: a kijelölt osztály vagy osztályok vezetése, kántori teendők törvényszerinti végzése, dalárdavezetés, lelkész és tanítók szükség szerinti helyettesítése, missziói munkában segítség. Állás szeptember 1-én foglalandó el. Pályázati határidő a megjelenéstől számított 21 nap. Szabályszerűen felszerelt kérvények Református Lelkipásztori Hivatal, Konyár (Bihar m.) küldendők. Kántorpróba később. (Konyár a Debrecen-Nagyvárad vasútvonalon fekszik.)

Szalaes református iskolaszéke 21 napos határidővel VI. *tanítói* állására pályázatot hirdet. Fizetés törvényes és lakbér.

Szatmáreseke református egyházközsége pályázatot hirdet hős halálózás folytán megüresedett II. számú *tanítói* állásra. Pályázhatnak nők is. Fizetés 40% helyi javadalom, lakás, a többi államsegély. Köteleességek: reabizott osztályok, most a III-IV. vegyesosztály s ha a VII. osztály meg nem nyílik, fiútovábbképző tanítása, belmissziói munkában való segédkezés. Állás azonnal elfoglalható. Pályázati idő 21 nap. Felszerelt kérvények Református Lelkészi Hivatal, Szatmáreseke címre küldendők.

A tépei református egyházközség presbitériuma pályázatot hirdet lemondás folytán megüresedett III. sz. *tanítói* állásra. Köteleesség, fizetés törvényes. Határidő 21 nap. Kellően felszerelt pályázati kérvények válaszbélyeggel Református Iskolaszék, Tépe, Bihar vm. címre küldendők.

Tiszaföldvár református iskolaszéke megismétli a (következő) pályázatot a lemondás folytán megüresedett *nőtanítói* állásra. Az állás betöltése miniszteri engedéllyel feltételezettel történik. Javadalom: törvényes lakbér, kezdőfizetés 30%-a mint egyházi hozzájárulás és államsegély. Köteleesség: a kijelölt osztályok tanítása és a férfitanerő osztályában a női kézimunka oktatása, belmissziói munkában segédkezés. Az állás szeptember 1-én foglalandó el. Pályázati határidő 21 nap, csak nőtanító pályázhat, helyi jelölt nincs. Zsidószármazású nem pályázhat. Államnál működő köteles okmányaihoz mellékelni a kir. Főigazgató hozzájárulását a pályázathoz. — Református Iskolaszék, Tiszaföldvár.

Tiszakanyár református egyházközségének iskolaszéke pályázatot hirdet lemondás folytán megüresedett III. sz. *tanítói* állásra. Javadalom 10%-os helyi hozzájárulás, természetbeni lakás, kertvátság, megfelelő államsegély. Köteleesség kijelölt osztály vagy osztályok vezetése. — Kellően felszerelt pályázat Református Iskolaszék, Tiszakanyár, Szabolcs vm. címre küldendő. Pályázati határidő 21 nap. Állás választás jogerőre emelkedése után azonnal elfoglalandó.

Tiszakürti református egyház III. sz. *tanítói* állásra pályázatot hirdet július 1-i lejárattal. Köteleesség I-II. osztály tanítása, javadalom készpénz illetményhivataltól és természetbeni új lakás. Szeptember 1-én elfoglalandó. Nagy mellékkereseti lehetőség, óriási szőlő- és gyümölcs-kultúra, orvosok, patika, gőzhajó, autóbusz, strand, mozi, betonutak. Iskolaszék, Tiszakürt, Szolnok megye.

TARTALOM:

Böszörményi Jenő: Az Isten gyülekezete
Konez Zoltán: Szent Lélekkel megteelve
Dr. Tomay Dezső: Konfirmáció
Kósa Béla: Mi legyen a konfirmáció után?
Szabó Gábor: Katechetika
Fejlesztés Endre: „Haláltánc”
Hírek az egyházmegyékből — Irodalom — Krónika —
Hivatalos értesítés — Pályázati hirdetmények —
Hírdetések

Főzéshez, fürdéshez, szobafűtéshez

A Gáz

a legjobb, legolcsóbb, legtisztább
a legkényelmesebb;
a leggyorsabban kezelhető;
melege pontosan szabályozható;
számlaértéke egy hónappal később
fizetendő.

Fűzők, tűzhelyek, autogeyserek, fürdő- és fűtőkályhák
-olesón kaphatók.
Díj t a l a n felvilágosítások, készülékek bemutatása,
költségvetés.

BATHYÁNY-UTCA 17. SZ.
Telefon: 28-53. sz.

DEBRECEN SZ. KIR. VÁROS
VILÁGÍTÁSI VÁLLALATA.

SESZTINA LAJOS

vasnagykereskedés
DEBRECEN
TELEFON: 20-06 és 15-49

Alapította:
Sesztina János
1819-ben.

IPARI, MEZŐGAZDASÁGI, HÁZTARTÁSI,
GÁZOLTALMI és LÉGVÉDELMI CIKKEK.

Alföldi Takarékpénztár Debrecenben

Ferene József-út 16.

Betéteket előnyösen gyűmölcsöztet és azon-
nal kifizet. Kölcsönöket állandóan folyósit.
Mint a Futura főbizományosa, foglalko-
zik a termény-üzlet minden ágával.

TELEFONOK:

Bank: 19-70. és 22-32. Terményosztály: 28-66. szám.

Papi palástot és süveget

a közismert, közkedvelt hivatalos O. R. L. E. palástokat
jutányos áron készíti

Szénási Sándor

Hódmezővásárhely, Tavasz-u. 20. sz.

JÓ MINŐSÉG! PONTOS MUNKA! KEDVEZŐ FIZETÉSI FELTÉTELEK!
Református iparos.

A „TAKARÉKOSSÁG” KERESKEDELMI RT.

kötelékébe tartozó cégek ma is vál-
tozatlan feltételek mellett
s zavartalanul állanak rendel-
kezésére mindazon mt. vásárlóknak,
kik mindenkor pontos fizetményeik
igazolására érvényes vásárlási
utalvánnyal rendelkeznek!

ANGSTER JÓZSEF ÉS FIA

ORGONA- ÉS HARMÓNiumGYÁR RT.
PÉCS, József-u. 30. TELEFON: 17-14.

Fiókiüzem: Rákospalota, Pázmány-utca 72. sz.

Telefon: Budapest. Új orgonák, mindennemű javítás és
494-497. átépítés. Kitűnő hangú harmóniumok.
Mélytányos feltételek, művészi kivitel.

